

SVOBODNA SLOVENIJA

LETO (AÑO) LIII (47)
Štev. (Nº) 14

ESLOVENIA LIBRE

BUENOS AIRES
28 de abril - 28. aprila 1994

ANTON STRES

Med dekomunizacijo in polarizacijo

Če hočemo primerno oceniti dogodke, ki so v preteklih dneh pripeljali do precejšnje politične zaostitve, moramo izhajati iz dejstva, da živimo v obdobju prehoda iz totalitarnega režima v demokracijo. Komunistični režim je bil nesporno nelegitim, ker je bil zasnovan na zavestnem in načelnem teptanju nekaterih temeljnih človekovih pravic. V tem je njegova trajna moralna nesprejemljivost, zaradi česar katoliška Cerkev ni mogla nikoli nanj pristati, ampak ga je upravičeno ocenila kot moralno slabega.

V tem je tudi razlog, zakaj je sedaj naša moralna naloga, da vzpostavimo čim bolj dosledno demokracijo. To pa tudi pomeni tako imenovano dekomunizacijo, se pravi dosledno odpravo vseh ostankov in posledic prejšnjega totalitarnega stanja. Izraz dekomunizacija povzemam po posvetovanju, ki ga je o tem novembra lani v Benetkah priredila ameriška Fundacija za civilno družbo v sodelovanju z Evropsko komisijo za demokracijo s pomočjo prava pri Svetu Evrope in mnogimi drugimi uglednimi ustanovami. Gre torej za besedo, ki nima nič opraviti s kakšno politično skrajnostjo, ampak je izraz moralne in politične doslednosti ter ga sprejemajo in uporabljajo priznani demokratični forumi.

Dejstvo pa je, da v Sloveniji ta dekomunizacija ne napreduje. Ne gre za to, da bi brez dokazane osebne krivde preganjali posameznike. Gre za to, da odpravimo krivična stanja, ki so posledice totalitarnega režima. Vendar po štirih letih politične demokracije ni veliko bistvenih sprememb. Žrtve političnih sodnih procesov še danes čakajo na rehabilitacijo. Stare sile ovirajo predvsem gospodarske reforme od zloglasne blokade lastninskega zakona naprej.

Očitno jim je veliko do ekonomske moči, kajti z njo pride vse drugo. Edino zakon o denacionalizaciji je bil pomemben dekomunizacijski ukrep. Ni čudno, da je že ves čas trn v peti dedičem starega režima. Zato se ponekod ne izvaja ali pa izvaja izredno počasi, kot da bi čakali, da ga parlament spremeni. In res je že na pohodu nova ofenziva proti njemu. Tudi položaj Cerkve ostaja še vedno nerešen. Tako imenovana krovna komisija ne zmora bistvenega premika z mrtve točke.

Te ugotovitve, razen zadnje, niso moje, ampak jih lahko slišimo od najrazličnejših poznavalcev naših razmer. V zadnjih dneh je bilo še nekaj drugih javnih razkritij, ki izdatno potrjujejo, da se stare sile sile upirajo vsem globljim spremembam.

Zato ni čudno, da se ljudi polašča nesrpnost in prihaja do nove polarizacije. To je vsekakor zelo zaskrbljujoč pojav, ki ni naklonjen zmernim in razumnim političnim silam in posameznikom. Toda krivda zanj je na strani tistih, ki zavirajo dekomunizacijo. To nujno rojeva razočaranje, gnev, neodgovorne skrajnosti, upravičene ali pa pretirane strahove in nedržavniško ravnanje. Potem pa imajo dejanski krivci za te pojave lahko delo, da kažejo s prstom nanje in se zgražajo nad tistimi, ki so sami sprovcirali. V tem so bili Leninovi učenci vedno mojstri. Ali se mora res ponoviti žalostna zgodba iz druge svetovne vojne?

Končno: kdo lahko trdi, da dosledna odprava posledic nelegitimnega in nemoralnega totalitarnega režima ni moralno vprašanje in moralna zahteva? In kdo lahko potem terja, da mora Cerkev o tem molčati? Samo tisti, ki jim je do tega, da se čim manj zadev spremeni.

Družina, 17. aprila

27. aprila je v jutranjih urah nenadoma umrl v Buenos Airesu delegat slovenskih dušnih pastirjev

prelat dr. Alojzij Starc

Požrtvovalnega duhovnika, neutrudljivega delavca in duhovnega voditelja slovenske skupnosti se bomo spominjali v molitvi. Naj mu bo Bog dober plačnik!

Slovensko dušno pastirstvo

Zedinjena Slovenija

Letna konferenca SKD

V slovenskih dnevnikih je bila v ponedeljek, 25. aprila pozornost namenjena končani letni konferenci slovenskih krščanskih demokratov.

Delo piše, da je imelo veliko zborovanje v Zagorju happy end za Lojzeta Peterleta. Slovenec pa opozarja, da je bilo na letni konferenci SKD mogoče zaznati „napetosti“ med radikalno in pragmatično stranjo.

Republika piše o prispevkih, ki jih je konferenca slovenskih krščanskih demokratov dala slovenski politični sedanosti. Prvi je sklep stranke, da pri premieru s pogajanjmi doseže sporazum o oblikovanju

nove slovenske vlade z bolj zahtevnimi programskimi pogajanjmi. Drugi prispevek je potrdilo, da SKD še vedno obvladuje Lojze Peterle, kar pomeni, da politično življenje intonira velika trojica, ki so samo: Peterle, Drnovšek in Kučan.

Pri krščanskih demokratih pa se je v zadnjih dneh ustanovilo novo notranje krilo. Socialnemu in narodnemu krilu se je pridružilo tudi ljudsko krilo, ki ga vodi podpredsednik stranke Ivan Oman. To krilo zahteva načelnost, bolj odločno popravo krivic in nekatere druge demokratične zakone ter razčiščenje preteklosti.

Zedinjena Slovenija, Buenos Aires

Ljubljana, 22. aprila 1994

Spoštovani!

Sporočamo Vam, da smo srečno prispeli v Slovenijo, čeprav morda malce utrujeni. Sedaj smo že spet vsi ponovno na svojih delovnih mestih in redno delo spet teče, kot pred našim odhodom v Argentino.

Še enkrat bi se radi Vam vsem skupaj in vsakemu posebej zahvalili za vse delo, ki ste ga opravili v zvezi z našim obiskom, za vašo prijaznost in ljubeznivost, požrtvovalnost in hvala za prijetne dni, ki smo jih lahko preživeli med vami.

Lep pozdrav iz pomladne Ljubljane, kjer se je po skoraj mesecu dežja vreme ustalilo in sije sonce in kjer v nežno zelenih parkih začenjajo cveteti kostanji.

Alenka Mesojedec Pervinšek

Peter Vencelj

Mateja Maček

Po sporočilu iz zunanjega ministrstva RS Zedinjeni Sloveniji bo prišel na uradni obisk v Argentino zunanji minister Lojze Peterle, z ženo Branko, s šestimi uradnimi spremljevalci ter RTV Slovenija.

3. maja bo obiskal Montevideo v Urugvaju, v sredo 4. maja bo ob 8. zjutraj prišel v Buenos Aires na Aeroparque. Nato bo imel uradne sestanke z člani argentinske vlade in na zunanjem ministrstvu.

V soboto 7. maja, bi obiskal Slovensko hišo ter imel zvečer tam predavanje: Slovenija danes.

V nedeljo 8. maja, se bo udeležil slovenskega romanja v Luján.

Istega dne zvečer bo ob 20.55 odletel z Ezeize v New York.

V vladi le LDS in SKD?

Liberalna demokracija Slovenije je razpravljala o notranjih organizacijskih zadevah stranke, med temi o novem znaku stranke, o delu delovnih teles, združevalnih postopkih na občinskih ravneh in o vmesnem poročilu o pogovorih s koalicijskimi partnerji.

Na tiskovni konferenci je generalni sekretar LDS Gregor Golobič izrazil preseñenje zaradi izjave predsednika ZLSD, da ta ne bo podprla proračuna, če do razprave o njem ne bodo končani pogovori o novi

koaliciji. Po Golobičevem mnenju bi takšno dejanje ZLSD pomenilo njen odstop od koalicijske pogodbe. Delegaciji SKD in LDS sta se v tem času sešli že dvakrat, v tem tednu naj bi se sešla tudi oba izvršilna odbora, medtem ko se delegaciji LDS in ZLSD še nista srečali.

Kot kaže, so možnosti za oblikovanje vladne koalicije LDS-SKD zelo velike. V novi vladi brez ZLSD bi tako Slovenski krščanski demokrati prevzeli še resor za (Nad. na 2. str.)

Svetina-Pandur-SMG: Šeherezada

v Buenos Airesu

Pred dnevi je gostovalo Slovensko mladinsko gledališče v Buenos Airesu s svojim delom Šeherezada. Kot smo že ob priliki poročali, je s tem delom doseglo gledališče velik uspeh po Evropi in Ameriki ter tudi poželi nekaj nagrad. Končno smo imeli tudi mi priliko, da smo se seznanili s tem delom v teatru Cervantes.

Če razčlenimo najprej igralsko ter režijsko to delo, moramo brez dvoma ugotoviti, da je igra spektakularna. Čeprav je besedilo poetično, je režija že znanega Tomaža Pandurja zajela problem vizualno in efektivistično, poleg baletnih in celo akrobatskih vložkov. V tem je režiser zvest sebi, kajti podobno je izdelal Goethejevega Fausta, ki sem ga imel priložnost videti pred leti v Mariboru. K splošnemu vizualnemu učinku so dobro pripomogle tudi obleke kakor tudi enostavna a gibljiva in močena scena.

Pri vsem delu so me najbolj pritegnili režijsko in igralsko zelo dobro in precizno izdelani liki stranskih vlog, predvsem grabevice, mutastega pisarja, evnuhov, rablja in matere sultanke. Bilo mi je, kakor da gledam kako bruegheljsko sliko, kjer so nakopičeni razni obrazi, iz katerih jim bereš notranjost. Stranske vloge, ki pa so vso igro res igrali z besedami ali z mimiko.

Nosilec igre — Janez Škof kot sultan, njegovi slepi brat in vezir, so to orientalnopolno zapadno opero izkoristili, da so z obvladovanjem prostora, mimike in gest ustvarili napeto in v režiji zahtevano ozračje. Tudi sultanove žene, priležnice in odaliske so poustvarile vzdušje harema in brezpogojne vdanosti sultanu.

Zato je tudi razumljivo, da je publika ploskala predstavi, saj so tako talent in efekti režiserja kot odlično delo slovenskih igralcev res vse navdušila, čeprav pač tukajšnji obiskovalci niso poznali jezika, da bi tako spoznali notranjo vsebino igre.

To pa je drug problem: namreč vsebina in ideja Svetinove opere. Snov je vzeta iz znane, a v celoti malo brane arabske klasične Šeherezade, ali bolje iz uvoda vanjo. Tu bi pritrdil kritiki našega tukajšnjega La Naciona, ki jo je v naslovu označil kot „pohota, norost in smrt“. Jaz bi jo v globini ocenil kot resnično orientalsko filozofijo, ali bolje perzijski dualizem — dobro in zlo, ki naj bi bila enakovredna. Vse delo je polno prikazovanja zla, kot nekaj naravnega, bistvenega, neubranljivega, ki se lahko kar tako sprevrže v dobro brez vsake moralne oznake ali namiga, ter obratno.

Vse delo je napisano brez ozira na vrednote, za katere nima pisec posluha.

Razlaga, da je v tej operi toliko zla, da se človeku upre, in da zato ima le neko pozitivno vrednost, bi dejal, da je to možno, a da dobro, ki je samo prenasajenje zla, gotovo ni moralna vrednota.

In že od Aristotela dalje vemo, da je za pravo umetnino potrebno — poleg lepega in pravega — tudi dobro. In tega sem pogrešal tukaj.

Naj pa dodam še to, da sem bil vesel, ker sem lahko slišal slovensko govornico s tega velikega odra. Upajmo, da nam bodo iz Slovenije postregli še kdaj z njo, z delom, ki bo igralsko in umetniško kvalitetno kot to in z vso moralno sprejemljivo vsebino.

Tine Debeljak

V vladi le LDS in SKD?

(nad. s 1. str.)

gospodarske zadeve (govori se, da naj bi ga vodil dr. Jože Duhovnik), medtem ko bi novim članom Liberalne demokracije pripadala resorja za kulturo (prevzel naj bi ga dr. Dimitrij Rupel) ter za tehnologijo in znanost (prevzel naj bi ga dr. Peter Tancig). Tako ostaja odprto vprašanje ministrstva za delo in socialne zadeve, kjer je predsednik vlade dr. Janez Drnovšek računal na podporo ZLDS v opoziciji. Toda predsednik ZLDS mag. Janez Kocijančič je na seji predsedstva dejal, da njihova stranka ne pristaja na vlogo drugorazrednega člana vlade ali podpornika v ozadju.

Težko je pričakovati, da bi se tudi krščanski demokrati zadovoljili le s petimi člani v 17-članski vladi. Na seji sveta so namreč zahtevali, da se nova vlada oblikuje v skladu z razmerji med strankama LDS in SKD, ki je v državnem zboru 2:1, na volitvah pa je bilo razmerje med LDS in SKD 23:15.

Še vedno ima veliko zagovornikov opozicija, naj SKD ne gre v vlado z LDS; podpira jo veliko območnih odborov in skupina okoli podpredsednika stranke Ivana Omana. Ta skupina naj bi se poslej organizirala v tretjem krilu SKD. Zanimiva je tudi odločitev Viktorja Blažiča, člana socialnega krila SKD, za sodelovanje s SLS pri pripravljanju alternativnega programa vladni politiki.

Igor Kršinar
Po „Slovencu“, 19. aprila

Razgovori med slovensko Cerkvijo in SKD

Politična situacija v Sloveniji je nejasna in iz te nejasnosti je treba najti pravo pot. V tem pogledu sta pozno v noč preučevala položaj vrhova slovenske Cerkve in stranke Slovenskih krščanskih demokratov. Razgovora so se udeležile razne osebnosti, med njimi dr. Anton Stres, dr. Ivan Štuhec, prof. Lozje Peterle, Ivan Bizjak in Edvard Stanič.

Pri obravnavi v SKD pa je Ivan Oman predlagal, da bi morali v koalicijo povabiti tudi Slovensko ljudsko stranko (Podobnik) in Socialdemokratsko stranko Slovenije (Janša, Pučnik).

Nov veleposlanik Argentine v Sloveniji

Boletín Oficial, 25 de abril de 1994
DECRETO 562/94

Bs. As., 20/4/94

EL PRESIDENTE DE LA NACION
ARGENTINA DECRETA:

Artículo 1º - Designase Embajador Extraordinario y Plenipotenciario de la República en la REPÚBLICA DE ESLOVENIA, al señor D. Andrés Guillermo PESCI BOUREL, sin perjuicio de sus actuales funciones como Embajador Extraordinario y Plenipotenciario de la República en la REPUBLICA DE AUSTRIA.

Artículo 2º - De forma.

MENEM - Guido Di Tella

IZ ŽIVLJENJA V ARGENTINI

Tone Mizerit

Zanimivo je, kako se mnogokrat zgodovina ponavlja. Kako imajo vlade svoja obdobja slave in bleska, potem pa včasih hitro padejo v zaton. V argentinski politični zgodovini je to stalen pojav, morda celo bolj pogost kot pa drugje po svetu. Zasedimo ga nenehno tako pri vojaških režimih kot pri civilnih vladah. Parav zato je pojav sedanjega predsednika Menema zanimiv, ker je njegova stranka, od samega nastopa leta 1989 naprej nenehno zmagovala na vseh volitvah. Vprašanje, ki se poraja je, ali se bo to nadaljevalo, ali pa so pretekle ustavodajne volitve že začetek nevzdržnega propadanja.

PROBLEMI, DRUG ZA DRUGIM

Vsaka vlada je upoštevana in priljubljena, dokler je socialni in gospodarski položaj ugoden, ali vsaj ugoden eden od dveh činiteljev. Od nastopa sedanje vlade so vodilni krogi skušali utrditi finančno gospodarsko plat države, tudi za visoko socialno ceno. Argentinska družba je bila silno pretresena vsled dolgih let nestabilnosti in zlasti zadnjih mesecev hiperinflacije, ki je državo pripeljala na rob prepada. Zato je visoko cenila stabilizacijo, ki jo je vlada, zlasti po uveljavi gospodarskega plana konvertibilnosti z železno roko uveljavila.

A vsaka stvar ima svoj konec. Ko je stabilizacija postala neke vrste vsakdanost so ljudje pričeli misliti, da je čas, da se ta stabilnost pokaže tudi v nekoliko boljšem življenju. Življenje je nekoliko boljše, a za tako majhno število ljudi, da se večina že sprašuje, kako to, in kdaj pride na vrsto za vstop v ta „kapitalistični raj“, ali pa „prvi svet“, kakor ga predsednik imenuje in dokazuje, da smo že na pragu.

Sedaj se poraja vprašanje, koliko je v ljudeh še strahu pred inflacijskim kaosom in koliko želje po nekoliko večji soudeležbi pri tej privatizacijski gostiji. Rezultat zadnjih volitev, kjer je vlada zmagala s sicer vrednimi 38% vendar kaže, da je 62% volivcev, ki ne soglašajo z vladno politiko. Kljub temu bi lahko trdili, da ima Menem še vedno odprta vsa vrata za novo predsedniško dobo, ki mu jo bo dovolila skorajšnja ustavodajna skupščina. Da, lahko bi to trdili, če se ne bi drug za drugim pojavljali nenehni problemi, ki manjšajo ugled vlade in priljubljenost predsednika, čeprav pri marsikaterem vlada sama nima nobene odgovornosti.

Ti problemi so na primer umikanje tuje kapitala, rastoča brezposelnost, nizka domača proizvodnja, rastoča negativna zunanjetrgovska bilanca, pa še nenehni primeri korupcije, nezaupanje do sodnega sistema, rastoča nejevolja napram oboženim silam zlasti ob smrti mladega vojaka na jugu, napovedano zvišanje cen elektriki in plinu, itd. Vlada je tako prišla do prelomne točke, kjer je vsak korak lahko usoden, tako v pozitivni kot v negativni smeri. In mnogo je odvisno od tega, kako bo vlada reševala posamezni problem, kajti družba je vedno bolj občutljiva glede sedanosti pa tudi glede bodočnosti. In vsaka rešitev, ki pomeni le preložitveni problem za poznejši čas, je negativna kar se tiče ugleda in priljubljenosti.

Zadeva je pač taka, da Argentina nima majhnih problemov. Vse vsakdanje motnje in rastoče nezadovoljstvo, vse je povezano z vprašanji, ki imajo globoke korenine, ker nihče nikdar ni skušal stvar resno vzeti v roko in jo rešiti z uporabo pameti in logike. Tak je primer zapletov na vojaški fronti. V Argentini je še vedno v veljavi obvezna vojaška služba, kljub temu, da je večina

ljudi s tem nezadovoljna. Res je, da zaradi gospodarske krize in padajočih fondov vedno manj mladine opravlja obvezni rok, a to bistva ne spremeni. Poleg vsega pa je mnogo primerov neresnega ali celo krivičnega in nasilnega nastopanja s strani poklicnih vojakov do nabornikov, in to zadevi ne pomaga.

Na jugu, v okrožju Zapale, so pred tedni našli umorjenega mladega fanta, ki je služil vojaški rok. Vse kaže, da je bil žrtev nasilnega nastopanja nadrejenih. Zadeva je v rokah sodne oblasti in upati je, da se krivci najdejo in kaznujejo. A celotna nejevolja družbe se obrača proti vojaški ustanovi in seveda proti vladi, čeprav je jasno, da predsednik nima s tem ničesar opraviti. In vendar se nihče ne upa vojaškemu vprašanju najti pravega odgovora.

BREZPAMETEN NASTOP

Kot se je dogajalo vojaški vladi, kot je za tem grešil Alfonsín, tako se godi tudi Menemu. Dejstvo je, da vsaka vlada, zaslanjana v lastni vsemogočnosti, skuša vprašanjem družbe dajati odgovore po lastni volji ali celo kaprici. Ni voditelja v tej blaženi deželi, ki bi sklical zastopnike široke plasti družbe, priznane strokovnjake in modre može ter ključnim problemom skušal najti najboljši odgovor. Tak je primer delavske zakonodaje, ki jo je vlada vzpostavila s silo. Ko sedaj skuša prodreti z novim zakonom, naletava na hud odpor ne le v vrstah opozicije, marveč celo v lastnem taboru. Zakonski osnutki doslej namreč niso bili pripravljani s sodelovanjem zainteresiranih sektorjev, kjer bi vsak branil svoje položaje a tudi popustil v dobro skupnega blagra, marveč prirojeni po željah in domenah izključno vladnih ekip, za katere izgleda, da stvarnost ne obstaja.

Podoben je problem stabilnosti. Ko je ta najbolj potrebna (brez stabilnosti je konec menemizma), se porodijo problemi v inozemstvu (rastoče obresti v ZDA) in povzročajo pobeg tujega kapitala, ki je bil eden od stebrov finančnega ravnovesja. In to v trenutku, ko je industrijska prenova na pol poti in se država nahaja na kritični točki glede zunanjetrgovske bilance, saj izgublja kar 3.800 milijonov dolarjev letno. Tudi če to leto izvoz poraste za 10%, kakor trdi gospodarski minister, se bo to komaj poznalo spričo prav tako rastočega uvoza in pa previsokega cenjenega pesa.

V vsem tem ozračju ima vlada le eno srečno točko: opozicija ne more najti enotnega nastopa. Radikalizem, ki bi imel prvobitno vlogo kontrole, se zvija v vedno hujših notranjih krčih. Niti Alfonsín noče odstopiti, da bi pomiril razbesnjene nasprotnike, niti ti nočejo popustiti v svojem zagonu, ker vidijo v Alfonsínu največjo nevarnost za nadaljnji obstoj stranke.

Po ustavodajnih volitvah, ki so predstavljale najhujši padec v celotni zgodovini stranke, bi le celotna sprememba stranke, neke vrste nova ustanovitev, lahko postavila na svoje mesto in radikalizem znova postavila na noge. Temu pa se Alfonsín upira.

Desnica se skuša pogajati za enoten nastop na ustavodajni skupščini. Bo ta začetek končne povezave za eno samo močno stranko? Težko, a bomo videli. Levice pa, pijana od uspeha na zadnjih volitvah, sanja o še bolj široki povezavi. A pozabljajo, da je eno povezava, drugo pa organizirana stranka z enotnim programom in resno zmožnostjo vladanja. Brez tega ni vredna alternativa vladi in nima zagotovljene bodočnosti.

OBISK SEKRETARJA DR. VENCLEJA V MENDOZI

V nedeljo, 27. marca popoldne, je na letališču El Plumerillo pristalo letalo, ki je pripeljalo iz Buenos Airesa prvi uradni obisk iz Slovenije. Izkrkali so se: dr. Peter Vencelj, državni sekretar za Slovence po svetu s soprogo, svetovalka ministrstva Mateja Maček, višja uradnica notranjega ministrstva ga. Alenka Mesojedec-Pervinšek in predstavnik Zedinjene Slovenije Marjan Loboda. Pričakovala jih je lepa skupina slovenskih rojakov. Med drugimi so bili navzoči seveda na prvem mestu predsednik Društva Slovencev v Mendoza inž. Jože Šmon, naš dušni pastir Jože Horn, člani društvenega odbora; vsi v spremstvu pestre skupine slovenskih narodnih noš. Letališčna uprava nam je dala na razpolago sprejemnico za imenitne goste VIP. Na ta način smo se lahko nemoteno pozdravili in predstavili.

Po kratkem oddihu, da so se gosti lahko nastanili, je bil ob osmih zvečer sprejem v našem Domu. Vsa naša skupnost je z navdušenim ploskanjem ob vstopu pozdravila obiskovalce. Na povabilo napovedovalca smo prvo živahno zapeli našo državno himno. Sledil je pozdravni nastop šolskih otrok tečaja svetih bratov Cirila in Metoda. Pod vodstvom ge. Angelece Šmon Bajdove so prisrčno in ubrano zapeli štiri pesmice in izvedli na čast gostom kratke pozdravne deklamacije. Vrsta je nato prišla na pevski zbor, ki je že desetletja nekako hrbtnica našega skupnega življenja. Zapeli so pod vodstvom gdč. Lenčke Božnar tri pesmi. Potem je v imenu verske skupnosti pozdravil dr. Vencelja in spremljevalke naš dušni pastir Jože Horn. Kot predstavnica žena in mater je pozdravila predvsem večinski ženski del delegacije ga. Majda Ocvirk. Nakar je povzel besedo društveni predsednik inž. Jože Šmon, ki je prvo izrazil naše veselje, da sta samostojnost in demokratična preureditev v Sloveniji omogočila prelomnico, da se je zaključilo skoro petdesetletno popolno ignoriranje in sistematično zapostavljanje. Nato je kratko razvil naša čustvovanja, nade in pričakovanja o razmerju do domovine.

Končno pa je spregovoril sekretar dr. Peter Vencelj. Predstavil nam je namene svojega državnega resora in seveda tudi tega obiska. Sledila je skupna družabna večerja, med katero so lahko mnogi rojaki še osebno pozdravili goste.

URADNI OBISKI

Na mendoški državni univerzi, Universidad Nacional de Cuyo, je diplomiralo lepo število Slovencev, ki so se tu nastanili, ali njihovih potomcev. Nekateri, kaka deseterica, so danes poklicno zaposleni na njej. Zasedajo večinoma profesorska mesta in tudi uradniška. Skupina teh, ki so direktno povezani z univerzo, je spremljala obiskovalce.

V zbornici višjega univerzitetnega sveta je razgovor odprl podrektor, ki je bil pred desetimi leti na Bledu na nekem zdravniškem kongresu. Torej pozna Slovenijo neposredno, ne samo po Slovencih v Mendoza. Pogovarjala sta se z dr. Venceljem o ključnih vprašanih akademskega življenja danes. Razvidno je bilo, da je problematika v mnogih ozirih zelo slična, tako tukaj kot tudi v Sloveniji. Zanimivo je podčrtati, da se je podrektor, dr. Piezzi, nemudoma odločil za uporabo španščine in slovenščine, četudi s prevajanjem, in ne angleščine, ki bi jo lahko neposredno uporabljala. Izjavil je, da želi poslušati slovensko besedo.

Razgovor o možnem sporazumu med slovenskima univerzama in tukajšnjo pa je brez ovinkov predlagal rektor Armando Betranou, čim se je priključil snidenju. Poudaril je, da od njegove strani zanimanje za kak sporazum ne temelji samo na običajnih razlogih v teh slučajih, kot so medesebojne koristi. V tem primeru, je rekel, je glavni razlog upoštevanje in posebno zanimanje za, kar je on imenoval „slovenska družina“. V zvezi s to „slovensko družino“ je označil kot svojo glavno željo in skrb, da bi slovenska mladina, ki sedaj študira na univerzi ali še bo v bodočnosti, imela možnost za izpopolnjevanje in predvsem podiplomske študije v Sloveniji. Dr. Vencelj je sprejel osnutek sporazuma, ki je obljubil, da ga bo predložil slovenskim akademskim oblastem, čim bo tudi uveljavljen krovni sporazum med Slovenijo in Argentino o prosvetnem in znanstvenem sodelovanju.

Pri mendoški vladi je dr. Vencelja sprejel podtajnik za zunanjo trgovino in investicije. Razgovarjala sta se o možnostih trgovske izmenjave. Dr. Vencelj je prejel podrobno informatizirano dokumentacijo o provincialnem gospodarstvu in mendoških trgovskih ponudbah. Dr. Vencelj je mendoškega funkcionarja opozoril na uporabo pristanišča Koper kot vhod v Srednjo Evropo. Bil je tudi na obisku pri tajniku za turizem, ki dobro pozna in upošteva našo skupnost. Ker so gore in narava glavno premoženje za turistično izkoriščanje, enako v Sloveniji kot v Mendoza, sta se strinjala, da so tozadevna prizadevanja na obeh straneh podobna. Tukajšnji upravnik je ponudil in dal na razpolago ves uradni ustroj, da s sodelovanjem Društva Slovencev priredi kakršnokoli predstavitev Slovenije in oglaševanje njenih turističnih ponudb.

V zelo prijaznem in domačem ozračju pa je potekel obisk pri mendoškemu nadškofu msgr. C. Rubiolu. Nadškof je dr. Vencelju povedal, da imajo v mendoškem cerkvenem občestvu zelo radi Slovence. Dejal je, da so skoro vsi vključeni v celoto cerkvene skupnosti in da nekateri vrše odgovorne in važne posle. To se seveda na prvem mestu nanaša na slovenske duhovnike in pa tudi na številne laike. S ponosom je prevzvišeni podčrtal primer, da je na odprtem natečaju izbrana in zgrajena nagrajena osnova in načrt za nadškofijsko semenišče, v veliki stopnji že dograjeno, delo slovenskega arhitekta.

OSTALI PROGRAM IN SKLEP

V Mendoza je ena najvažnejših industrijskih tvrdk podjetje IMPSA, ki se ukvarja z metalmehaniko in sicer predvsem z izdelavo izdelkov za vodne naprave, velike zapornice, zaklopke in razne vrste turbine za največje elektrarne na vodni pogon po svetu. Glede na znanstveno specializacijo dr. Vencelja smo si prizadevali, da bi mu priredili tudi tu obisk. Seveda ni bilo težav, ker ne manjka prgišče Slovencev, ki so bodisi zaposleni v podjetju, drugi dobavni obrtniki ali samostojni poklicni delavci, povezani z njim. Tako navdušeno in dobrohotno je podjetje pripravilo ta obisk, da so nas prosili za slovensko zastavo, ki je bila ves dan razvita pri vhodu, kot to napravijo ob izrednih priložnostih z izrednimi gosti. Najbolj je dr. Vencelja zanimal hidravlični laboratorij za preizkušanje prototipov, saj on znanstveno deluje in vodi ljubljanskega na univerzi, ki je celo bil eden referenčnih po svetu, ko so načrtovali tega v

Mendoza. Dr. Vencelj je dobil najboljše vtise o tehnološki razvitosti podjetja, ki je doseglo najvišja priznanja kvalitetnega normiranja pri tako zelo zahtevni izdelavi.

Seveda so si naši obiskovalci s filmsko naglico tudi ogledali nekatere znamenite točke v območju naše prestolnice. Tozadevno ni izostal tržič „República Eslovenia“. Ker smo bili tiste dni v polni pari trgatve, so bili tudi v eni velikih mendoških vinskih kleti. Imponirala jim je poleg dobrote vina predvsem razsežnost mendoškega vinarstva. Omenjeno podjetje ima na primer 3200 ha lastnih vinogradov in letno proizvaja 90 milijonov litrov vina, kar je skoraj polovica slovenske proizvodnje. Pohiteli so tudi v osrčje Andov do jezera Horcones pod mogočno južno steno Aconcague, „strehe Amerike“. Na gorniškem pokopališču v Puente del Inca so se ustavili ob grobu Jožeta Kastelica, ki mu je terjala življenje slovenska gorniška strast. Mimogrede so še pogledali v bližnjem smučarskem središču gorsko kočjo, ki je last našega Društva.

Strnjen potek programa je naglo odšel ure. Ponosni smo na ta prvi uradni obisk iz domovine, ki je zaključil, upajmo, da za vedno, dolgo dobo preziranja. Skušali smo prikazati dr. Vencelju, kako živimo Slovenci pod Andi, kako gojimo slovenstvo ter tako oblikujemo naše razmerje do države, v kateri živimo. To razmerje je eno zelo važnih vprašanj za vsako izseljensko

skupnost in zadeti več ali manj pravi odgovor nanj je odločilno za preživetje. V Mendoza smo mnogokrat razmišljali o dvoživkah, seveda le v prvotnem in ne slabšalnem pomenu. Kot majhna skupnost smo bili za osebno rast in realizacijo primorani se opreti na tukajšnjo državo. Nikakor pa nismo opustili skupnega organiziranega nastopanja. Na ta način danes s ponosom ugotavljamo, da smo kot narodna skupnost upoštevani in celo priljubljeni. Poznani smo, ne samo ta ali oni osebno, ampak kot Slovenci in da biti Slovenec predstavlja določene in cenjene vrednote. To upoštevanje pa brez dvoma povratno ojačuje zavednost in na nek način pomaga pri delu in vzgoji naših potomcev.

Končno upamo in pričakujemo, da bo ta obisk odskočna deska za čimprejšnjo izluščanje stvarnih ukrepov. Ne izključujemo v tem oziru nujnih zadev v zvezi s preteklostjo, vendar predvsem gledamo na bodočnost. Mi potrebujemo od domovine, če na kratko in v prisposobi poveemo, raznovrstno pomoč za nego slovenstva. Od naše strani pa nudimo vse, kar smo, našo miselnost, razglede, izkušnje in drugo. Predvsem pa smo na razpolago, recimo kot prednja četa narodnega telesa tu v Mendoza, četudi daleč pod Južnim križem, nič ne de za to, saj je danes svet z razvojem občil znatno skrčen in v mnogih ozirih spojen v celoto.

Marko Bajuk

Dr. Peter Vencelj na Pristavi

Pristava je sprejela visoki obisk na belo soboto, 9. aprila, in to kar dvakrat.

V dopoldanskih urah je dr. Vencelj obiskal šolo dr. Franceta Prešerna, pozdravil učiteljstvo in se pogovarjal z otroki, ki so mu tudi izrekli skupen pozdrav. Zvečer pa je prišel v stik s pristavsko družino.

Pri vratih ga je sprejel odbor Slovenske pristave, nakar je v zgornji dvorani začela sprejemna akademija. Državni sekretar je prišel v spremstvu žene ge. Irene, svetovalka Mateja Maček in visoke uradnice iz notranjega ministrstva Alenke Mesojedec-Pervinšek.

Uradno jih je pozdravil predsednik Pristave Janez Jelenc, ki je z izbranimi besedami predstavil delo beguncev, „njihove začetne napore, ko so gradili svoje in krajevne domove. Trudili so se vedno, da bodo ta središča prava žarišča srčne omike, splošne izobrazbe medsebojnega razumevanja in narodne zavesti“.

V imenu mladih, ki se družijo in delujejo na Pristavi, je pozdravil goste predsednik krajevnega odseka SFZ Marjan Vivod, ki je omenjal trdoživost slovenskega naroda in seveda tudi Slovencev v Argentini. „Da bi mladina svojo nalogo izpolnila, temu je namenjen tudi vas cenjeni obisk in obisk vaših spremljevalk. S pomočjo tukajšnjih Slovencev in pomočjo matične domovine bo to res izvedljivo,“ je dejal.

V nadaljevanju se je oder postopoma napolnil s pristavskimi šolarji, ki so recitali Prešernovega Orglarja, Novačanove Velikonočne želje in zapeli venček pesmi.

Pristavska folklorna skupina, ki pod vodstvom prof. Héctorja Aricója goji slovenske folklorne plesje, je z že naštudirano sigurnostjo zaplesala skupek plesov s Štajerske. Pred argentinsko javnostjo je naša

kuturna ambasada, Pristavčane pa razveseljujejo s svojo zagnanostjo in uspehi, ki jih žanjejo. Gostom so pokazali še buenosaireski ples — tango, v vsej njegovi zavozlatosti in uglajenosti.

Na koncu je dobil besedo še dr. Peter Vencelj. Vesel je bil, da je spoznal Pristavo, „ki hoče biti med vsemi temi biseri slovenstva tu v Argentini, v Buenos Airesu, še prav poseben biser“. Zahvalil se je nastopajočim, šolarjem in folklorni skupini in med drugim povedal: „Obdobje, ki ga je živela moja generacija in ki so ga živeli moji starši, je v slovenski zgodovini polno pretresov; polno tega, kar pravimo, da so bili prizadeti narodovo telo, narodova duša, narodovo srce... Marsikaj se ne da popraviti, marsikaj pa lahko s poštenim delom postorimo. Še posebno so to občutili v domovini, kako sta prizadeta naš etični čut in morala, ki sta pri vas, ki niste bili izpostavljeni tem razmeram, kot smo bili mi, ohranili tisto izročilo, ki so ga prinesli sem vaši starši. To je ljubezen do rodne zemlje, ljubezen do slovenstva, ohranili ste svojo vero, svojo čast... Vam, ki živite daleč od domovine, naj ne ugasne Južni križ in pod tem Južnim križem naj vam še bolj bije slovensko srce, kot vam je bilo doslej.“

Po aplavzu so gostje dobili še spomin na obisk Pristave in se slikali, nakar je bil program v dvorani izčrpan. Zato pa je nadaljeval v gostinskem prostoru pri pogrnjenih mizah ob pogovoru in tudi petju. Slučaj je nanesel, da sta dr. Peter Vencelj in gospa Irena prav na belo soboto, pred osemindvajsetimi leti, sklenila zakonsko zvezo. Razume se, da je obletnica bila prisrčno praznovana in napitnic kar ni hotelo biti konec.

GB

Obisk dr. Vencelja v Rosariu

Državni sekretar za Slovence po svetu dr. Peter Vencelj in gospa sta tudi obiskala Slovence v Rosariu. Tam je precej velika skupina, predvsem predvojnih naseljencev. Bil je na razpolago samo en dan, a ga je izrazil do zadnje minute.

Najprej je obiskal mestnega župana Héctorja Cavallera, ki je govoril o naseljevanju Slovencev v tem drugem največjem argentinskem mestu in tudi razpravljaj o možnem sodelovanju. Cavallero je med drugim dejal: „Slovenska imigracija je sodelovala v prizadevanju Rosaria za vrednote solidarnosti in dela.“ Predsednik „Comisión Cultural Eslovena de Rosario“, ki je pripravila to srečanje, lic. Emil Žigon je razložil naseljevanje Slovencev v tem delu države (uslužbeni so bili predvsem v frigorifikih, opekarnah in pri železnici). Sekretarja je spremljal predsednik ZS prof. Tine Vivod, veliko pozornost pa so vzbujali člani folklorne skupine s Pristave v svojih narodnih nošah.

Zatem se je sekretar dr. Vencelj protokolarno poklonil argentinski zastavi pred spomenikom njej v čast, kjer je tudi izročil

oblastem slovensko zastavo, da jo shranijo med drugimi razstavljenimi zastavami.

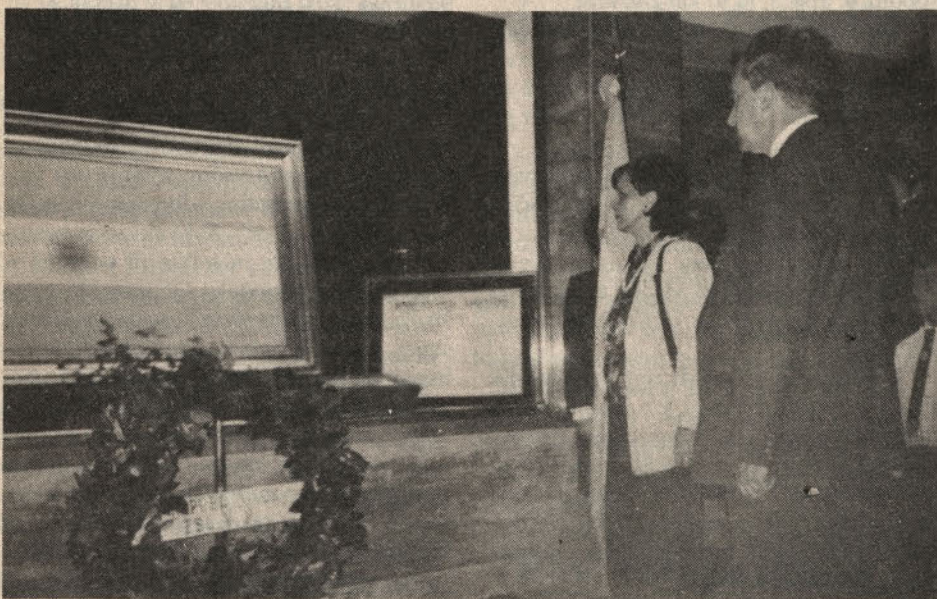
Zvečer pa se je sestal z rojaki, kjer jih je pozdravil in se z njimi pogovarjal, folklorna skupina s Pristave pa je priredila majhen kulturni večer.

Pozneje je obiskal dr. Vencelj tudi bližnje mesto San Lorenzo, kjer imajo svojo glavno postojanko slovenske šolske sestre, ki so pred 60 leti prišle v Argentino. Sedaj so tam skoraj vse Argentine ali Paragvajke, nekaj Slovencev pa še živi tam. Te so bile izredno vesele obiska, prvega obiska kakega slovenskega uradnega gosta (so ga pa sicer dobro poznale po pisanju našega lista). Pri sprejemu pri tamkajšnjih oblasteh pa je tudi bila z zadovoljstvom prejeta misel o pobratitvi mesta San Lorenzo in Maribora, saj imata preko delovanja mariborskih šolskih sester in podobnih gospodarskih interesov mnogo skupnega.

Oblasti mesta Rosaria in San Lorenza so sprejele člane slovenske vlade z vsem protokolom in prijaznostjo, tamkajšnji glavni dnevnik La Capital pa je posvetil obisku veliko pozornosti.

Na županstvu v Rosariu. Od leve: prof. Tine Vivod, tajnik župana, župan Héctor Cavallero in dr. Peter Vencelj, ki izročja županu darilo.

Dr. Peter Vencelj je položil venec pred argentinsko zastavo.

Dr. Vencelj izročja slovensko zastavo za „Monumento a la Bandera“.

Seminar za učitelje v Sloveniji

Primorje, košček tkiva, iztrgano iz živega srca...

S to mislijo v srcu smo prestopili mejo na slovenskem Primorju pri Trstu.

Pozno v noč, po lepem srečanju s primorskimi književniki pri skupni večerji v Repentabru smo se ustavili v hotelu Piran ob morski obali. Skozi okna smo občudovali naše morje, ker nam pač burja ni omogočila, da bi to lepoto opazovali z balkonov. Lep pogled po širnem morju; nekatere učiteljice so to lepoto prvič vi-dele. V mrzli noči pa so svetilniki kljub kraški burji lepo osvetljevali morsko gladino.

Po prijateljskih razgovorih v hotelu smo kar hitro odšli k počitku, kajti noč je bila kratka, ker smo ob 8. uri zjutraj že odšli na ogled mesta in morskemu muzeju.

Naša skrbna in zvesta spremljevalka ga. Olga Maček nam kar ni dovolila, da bi se kaj preveč zadrževale. To pot nas je spremljala tudi hčerka dr. Vencelja ga. Petra.

Najprej smo si ogledali mesto Piran; to je staro mesto; značilnost ulic je, da se moraš kar kljub močni burji peš podati, burji po nakupu, ker avto v te ozke ulice ne more zapeljati.

V muzeju pa je zanimivo. Ogledali smo si postopek, kako se pridobiva sol. Bogate slike po stenah pa prikazujejo prve ladje, njih pomorščake in pa njihove družine, ki so pričakovale svojega očeta več mesecev, da se je ponovno vrnil k družini.

V središču mesta Piran je Tartinijev trg, imenovan po muziku Tartiniju. Nad mestom kraljuje baročna cerkev sv. Jurija. V pristanišču je bila zasidrana velika ladja, na njej je plapolala lepa slovenska zastava, vsem v opozorilo, da se je tudi v Piranu nekaj spremenilo.

Kar hitro smo se odpeljali proti Koprju, kjer nas je ob 11. uri že pričakoval škof dr. Metod Piriha. Spominjal se je lepega bivanja med nami v Buenos Airesu in obljubljal, da se bomo ponovno srečali pri birni naših otrok.

Videti nas je želel tudi bivši škof Janez Jenko, on namreč že uživa zasluženi pokoj. Lepo je bilo slišati besede dr. Piriha, ko je dejal: „Škof Jenko je tu delal in tu bo ostal.“ Še dolgo so mi zvenele te besede, saj so bile izrečene tako prisrčno.

Kar kmalu nas je prišel iskat g. Bole, urednik Ognjišča, in nas odpeljal v pisarne. Z veseljem nam je razlagal, kako moderno stavijo to revijo, pohvalil nas, ker ima Argentina veliko naročnikov, in nas bogato obdaril s knjigami. Še ogled stolnice ob spremstvu župnika Sandija in že h kosilu v restavraciji ob obali. Namesto glasbe nam je jed ob bučanju valov kar dobro teknila. Nekatero učiteljice so se kljub kraški burji okorajžile in šle na pomol, pa so se brez nezdode kmalu vrnile.

Ze smo bili na poti v Portorož, najbolj

znano slovensko letovišče. Lep okras mestu dajejo mogočni hoteli, lepe ladje in razkošne restavracije, ki so bile napolnjene s pustnimi šemami, ker je bil seveda pustni čas, tudi ptujskih kurentov ni manjkalo s svojimi razkošnimi nošami. Vse to nas je vabilo, a smo se odločili in odšli k večerni maši v novo moderno cerkev sv. Družine, ki kraljuje vzvišena nad Portorožom. Po nakupu knjig in revij smo se v mrzli noči odpeljali proti Piranu. Večerja je bila ob močno razburkani obali. Vsi prijatelji morskega bogastva so to pot bili lahko zadovoljni, saj so na mizi imeli vse morske „specialitete“.

Mimogrede smo še ogledali značilno istrsko hišo, poimenovano „Tolminska hiša“; pokazali so nam, kako so včasih stiskali olive za olje, saj je v okolici vse polno nasadov oljk, a danes je ta hiša le nekaj muzej.

Nedelja, 13. februarja, zadnji dan našega študijskega potovanja. Odpeljali smo se iz Pirana že proti Postojni. Med potjo smo se ustavili v mali vasi Hrastovlje. Kmalu smo zagledali vrh griča cerkev z visokim zvonikom. Gospa, ki nam je prišla odpret cerkev, nam je povedala vso zgodovino cerkve. Prav vsa cerkev je poslikana s freskami. Kaj takega naše oči niso videle. Odprla je zvočne naprave, kjer imajo posneto zgodovino in značilnosti te cerkve. Nastala je v trinajstem stoletju, poslikal jo je istrski umetnik Janez iz Kastva. Freske prikazujejo od stvarjenja sveta, izгона iz raja, vse Jezusovo življenje do vnebohoda. Vsako sliko nam je osvetlila; najbolj posrečena je ona, ki prikazuje vnebohoda: hrib je precej strm, na njem stojijo apostoli, vidijo se le še Jezusove noge in prav na vrhu hriba stoje sandali, ki jih je Jezus pustil na zemlji.

Seveda je pa najimennitnejša freska imenovana Mrtvaški ples — to je delo evropskega slovesa: smrt vodi za roko cesarja, papeža, kralja, škofa, meščana in berača in tudi otroka, ki mora z njo iz zibelke. Slikar je hotel prikazati, da smrt združi vse: učene, preproste, bogate in revne — da je edina prava enakost ljudi, žal, šele v grobu.

Z nakupom razglednic in brošur smo se poslovili od slovenske kulturne znamenitosti in tudi gospe, ki nam je ob slovesu dejala, da si takih obiskovalcev še želi.

Nadaljevali smo pot proti severu, za kratek čas smo se ustavili v mali vasi Osjo, si ogledali skalnate pečine, kjer se urijo v plezanju. Kljub močni kraški burji smo jih videli ob vstopu v steno, na sredi stene in že na vrhu. Tudi ga. Petra je med njimi.

Ura je že šla proti poldnevu. V prisojnem kotu vrta smo že našli dišeče vijolice

Nad. na 5. str.

Na srečanju z Slovenci iz Argentine pri Janezu Riharju na Fužinah.

NOVICE IZ SLOVENIJE

SLOVENC V ARGENTINI

KRANJ — Po dveletnem pogajanju je Iskra TEL podpisala pogodbo za izdelavo večjega števila telefonskih digitalnih central za Makedonijo. Skupna zmogljivost central šteje okoli 13 tisoč priključkov, za podjetje pa pomeni možnost novih naročil.

LJUBLJANA — Vprašanje slabih plač naj bi bilo krivo pojava, da v Kliničnem centru ni zadostnega osebja med medicinskimi sestrami. Trenutno je tam zaposlenih 860 višjih medicinskih sester in 1.760 medicinskih sester s srednješolsko izobrazbo, ki so z delom preobremenjene. Takoj bi zaposlili še tristo sester, pa jih ni in tudi s sedanjimi plačami jih ni mogoče privabiti. Tri možne rešitve naštevajo: zvišati plače, pripeljati iz tujine osebe ali pa direktno zapreti nekatere oddelke. Vpoklic upokojenih medicinskih sester verjetno ne bi imela zadostnega odziva. Predlagajo tudi neko lestvico, po kateri bi Klinični center bil na vrhu, na drugem mestu regionalne bolnišnice (izolska, mariborska, itd.), na tretjem pa vse ostale; po tej lestvici naj bi tudi bile urejene plače medicinskih sester.

LJUBLJANA — Začela je izhajati vsakih štirinajst dni revija Moški svet, ki naj bi zadovoljila zanimanje „močnejšega“ spola. In kaj bo revija prinašala? Verjetno nekaj takega, kot si je zaželel intervjuvanec v prvi številki: „Jaz vozim športni avto, imam zelo poraščene prsi in dobro vem, kaj ženskam paše. Upam, da bo Moški svet tak, da mi bo všeč: fejšt babe, hitri avtomobili, mogoče kaki parfumi, kravate, pa take stvari. Da bo res za taprave (??, op. ur.) moške.“

BRDO PRI KRANJU — Podoba Slovenije je ime nacionalnega projekta, po katerem bodo skušali oživljati kulturno podobo starih mest, gradov in cerkva. Pobuda je izšla iz prve skupine, ki si je zadala to nalogo; znana je po imenu Prireditve v stari Ljubljani. V projektu so že vključena ministrstva za znanost, kulturo, gospodarstvo, vladni urad za informiranje. Ustanovili bodo upravni odbor in tudi svet, katerega člani bi bili praviloma predsednik republike, najvišji predstavnik slovenske Cerkve in predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti. Projekt bo evidencial, koordiniral in organiziral tudi prve prireditve.

LJUBLJANA — Vlada je državnemu zboru predlagala devet okrožnih sodišč, vendar je zbor odločil, naj jih bo enajst. Sedeže bodo imela v Ljubljani, Mariboru, Celju, Novem mestu, Novi Gorici, Ptuj, Murski Soboti, Kopru, Kranju, Krškem in Slovenj Gradcu. Zakon postavlja drugačne temelje od sedanjih, določbe bodo veljale za vsa sodišča, uveljavlja novo organiziranost in pusti odprto možnost za ustanovitev specializiranih sodišč s posebnim zakonom.

ORMOŽ — Na srečanju članov poslovne skupnosti za vinogradništvo in vinarstvo Slovenije so spet opozorili na težak položaj. Vinogradov naj bi bilo še 25.500 hektarov, v resnici pa naj bi jih opustili že precej več; lansko leto se je znižalo število za 1.500 hektarov. Problem je tudi uvoz vin, predvsem makedonskih, ki pridejo v zameno za druge produkte. V resnici bi jih morale kleti pošiljati na trg direktno v steklenicah, namesto tega pa trgujejo z njimi med seboj kar v cisternah.

KAPELE PRI BREŽICAH — Občinske oblasti so odločale o razglasitve Jovsi za naravni spomenik. To je območje vlažnih poplavnih travnikov, dolgo tri, široko pa dva kilometra pri reki Sotli. Jovsko je zadnje območje, kjer je lahko zagotovljen neonesnažen življenjski prostor rastlinam in pticam. Botaniki so ugotovili, da je tam 132 rastlinskih vrst in čez 60 vrst ptičev gnezdilcev. Poleg namena, da bi ohranili

delček neogrožene površine, bo imela tu svoje interese tudi turistična ponudba.

CELJE — Z novimi digitalnimi telefonskimi centralami bodo povečali zmogljivost za 16.000 priključkov. Naložbe so usmerjene predvsem v predele, ki imajo slabše razvito omrežje.

LJUTOMER — Pred desetimi leti so v Križevcih ustanovili klub za boj proti zvišanemu krvnemu pritisku. Prvi skupini so se kmalu pridružile nove; danes jih je šest v celi ljutomerski občini in se še ustanovljajo. Klubovcev je približno dvesto.

BRDO PRI IHANU — Iz cerkvice sv. Miklavža, ki je stara štiristo let, so odnesli devet lesenih kipcev, velikih od pol do enega metra, in štiri lesene svečnike. Policija je v petnajstih dneh izvohala storilca, ki pa sta med tem nakradeno že prodala za 11 tisoč mark nekemu prodajalcu starin z Vrhnike. Kipci in svečniki so prišli nazaj na svoje mesto, starinar pa je izgubil dobro kupčijo: poznavalci trdijo, da bi za en sam kipec lahko iztržil od 10 do 30 tisoč mark.

LJUBLJANA — Kostanjevico pri Bevkah v ljubljanskem Barju je smatrati kot zadnji ostanek večjih barij južne Evrope, v katerem je še najti njim lastne živalske in rastlinske vrste. Ker pa so iz Kostanjevice izpeljali kanal, iz katerega se odteka voda, se rastni pogoji spreminjajo in že se pojavljajo nove drevesne vrste, neznane za barje, vendar ekonomsko zanimivejše. Zdaj predlagajo, da bi kraj razglasili za rezervat, azil ali zatočišče redkih endemičnih barjanskih rastlin in živali.

LJUBLJANA — Ustanovljena je bila Slovenska znanstvena fondacija. Njen namen je podpirati Slovenijo kot deželo znanja. Podpirala bo najodličnejše znanstvenike in razvojno-raziskovalno aplikativne raziskave. Fondacija ima 23 ustanoviteljev, med katerimi so slovenska vlada in ljubljanska univerza, SAZU ter razna podjetja. Ustanovni delež znaša sto tisoč mark.

KRANJ — V Operativno-komunikacijskem centru UNZ so pripravili računalni program, s katerim arhivirajo vse intervencije policije na Gorenjskem. Z njim uporabljajo tudi grafične postaje, kjer lahko na računalniških zaslonih vidijo zanje zanimive ulice in hiše. Poleg načrtov imajo na razpolago podatke o številu prebivalcev, kar jim olajša morebitne posege.

LJUBLJANA — Na inštitutu Jožef Stefan so se zbrali vsi, ki se zanimajo za izvajanje poskusov s sinhrotronom pri Trstu. Pripravljeni bi bili zgraditi slovensko žarkovno linijo kot stranski produkt hitrokrožečih elektronov v sinhrotronu. Uporabljali bi jo pri raziskavah na področju novih materialov in fizikalne metalurgije.

Seminar za učitelje

Nad. s 4. str.

in se odpeljali naprej. Začelo je snežiti, kako lepo, saj jih je bilo nekaj med nami, ki so to zimsko idilo videli prvič. Mimo Postojne je že kar močno naletavalo. Ustavili smo se v restavraciji „Ravbar Komanda“. Tu je bila tudi prilika, da smo se malo kepal. Ker je bila ravno pustna nedelja, so nam pripravili pristno domače pustno kosilo po naročilu prirediteljev.

Takoj po kosilu smo se odpeljali naprej že po lepi Notranjski. Pri Vrhniki je snežna odeja počasi izginjala, mi pa smo se okoli četrte ure popoldan že peljali skozi mrzlo Ljubljano proti Fužinam, kjer so nas pričakovali naši sorodniki in prijatelji. Predno smo izstopili iz avtobusa, smo se

Osebnosti

Krsti: V župni cerkvi sv. Nikolaja v San Justo je bil krščen **Friderik Vargas**, sin Eugenia in Kristine roj. Puhek. Botrovala sta Jurij Puhek in Raquel Nélida Vargas. Krstne obrede je opravil župnik Matija Borštnar.

V Villa Madero je bil krščen **Mauro Danijel Tundis**, sin Pascuala in ge. Pavle roj. Cukjati. Botrovala sta Salvador Tundis

in ga. Ana Marija Franze roj. Cukjati, krstil pa je župnik Janez Cukjati.

Krščena je bila v San Justu **Marijana Conde**, hčerka Julia in Marije Gabrijele roj. Dolinšek. Botrovala sta ga. Marta Križ Golob in Hernán Conde. Krstil je prof. Francé Bergant.

V slovenski cerkvi Marije Pomagaj pa je bil krščen **Ivan Kopač**, sin Janeza in Lilijane Cecilije roj. Tušek. Botrovala sta Edvard Jože Tušek in Gabrijele Kopač. Krstil je prof. France Bergant.

Srečnim staršem naše čestitke!

+ Gabriel Čamernik

Na posledicah prometne nesreče je umrl 1. marca 1994 dolgoletni organist in glasbenik Gabriel Čamernik. Pokojni je bil delaven na glasbenem polju vse od leta 1948 pa do svoje prezgodnje smrti, posebej pa še v desetletju 1950-1960.

Rodil se je 28. januarja 1923 v Zaplani. Z glasbo se je srečal že v domačem kraju in se nato leta 1942 vpisal na orglarsko šolo v Ljubljani, vzporedno pa je študiral pri Marjanu Lipovšku klavir. A vojna in komunistična revolucija sta mu preprečili dokončane študije. Konec vojne ga je našel med primorskimi domobranci, s katerimi se je nato umaknil v italijanska taborišča. Že v taboriščih se je pridružil različnim pevskim zborom, ki so nastali med taboriščniki, saj je imel lep tenor, ob prihodu v Argentino 1948 pa je sodeloval pri zboru, ki je pel pri slovenski maši v Avellanedi z dirigentom Cirilom Krenom. Za njim je zbor tudi nekaj časa vodil, dokler ga ni prepustil Mirku Špacapanu. Leta 1950 je prevzel cerkveni pevski zbor v Ramos Mejiji. Zbor je bil takrat dobro zaseden (35 pevcev) in z njimi je Čamernik razvil izredno delavnost. Prvi koncert je imel že leta 1950 za argentinsko javnost ob priložnosti proslav stoletnice smrti osvoboditelja generala San Martina v središču Ramos Mejija. S svojim zborom je v naslednjih letih naštudiral bogat repertoar slovenskih narodnih in umetnih pesmi, za bogoslužje pa tudi

zahtevnejše skladbe slovenskih in tudi tujih skladateljev, saj je zbor v petdesetih letih mnogo sodeloval na argentinskih in slovenskih svečanostih.

Čamernika je zanimalo tudi gledališče, v prvih letih sodelovanja pri Slovenskem izseljenskem odru, v naslednjih letih pa je v režiji režiserke ge. Eme Kesslerjeve postavil na oder štiri Vodopivčeve spevoigre: Srce in denar, Čevljar in vrag, Snubači in Vasovalci. Za vse predstave je pripravil tudi koncerte slovenskih narodnih in umetnih pesmi v župnijski dvorani v Ramos Mejiji. Že za prvo predstavo (1953) je sestavil priložnostni komorni orkester (Ančica Kralj klavir, Alojzij Šonc, Tone Šušteršič in Marijan Hribar violine, France Bončina trobenta, Janez in Jože Kržišnik čelo in Gusti Čop klavirska harmonika), ki ga je spremljal tudi pri naslednjih predstavah. Svoje glasbeno znanje ni pokazal le z uspešnim vodstvom zbora in orkestra, ampak tudi z duhovito orkestacijo, ki jo je napisal za vse sodelujoče instrumente. Spevoigre so zelo vžgale med občinstvom, saj so bile vse ponovljene. Zanimala ga je tudi kompozicija. Svoj prvenec Nocoj se meni je sanjalo je krstil že leta 1953, sledile so Jerucova Molitev in Pregljevi Izseljenci in Adrija — naše morje. Za bogoslužje je uglasbil več petih maš na slovensko besedilo, vrsto Malijevih pesmi in več spevov med berili. Vsekakor bi Čamernikovo delo na tem področju zaslužilo strokovno oceno.

Do zadnjega diha je ostal zvest slovenskemu bogoslužju. Redno je igral pri slovenski maši v farni cerkvi v Ramos Mejiji in nato v Slomškovem domu, zadnja leta pa tudi v Villa Devoto, kjer je vodil zbor Svetogorski zvon, in na romanjih v Lujanu in Lourdesu. Bog mu bodi bogat plačnik, slovenska skupnost pa mu dolguje hvaležnost, saj je obema zvesto služil vse svoje življenje. Naj počiva v miru!

Za njim žalujejo žena Pepca roj. Kokalj, hčerke Gabrijele, Marija in Silva ter sin Jože. Vsem naše iskreno sožalje. Ob pogrebu se je od pokojnika poslovil župnik Jože Škerbec in se mu v imenu Cerkve zahvalil za dolgoletno službo pri bogoslužju.

J. T.

V spomin prijatelju

Vest, da je v Argentini umrl prijatelj Silvo Lipušček, me je močno prizadela.

Po vojni sva delila skupno usodo v begunskih taboriščih Servigliano in Senigallia v Italiji.

Ker dobremu prijatelju zaradi daljave ne morem položiti šopka cvetic na grob, poklanjam v tiskovni sklad Svobodne Slovenije 20 dolarjev.

Soprogi Ljubi in njegovim najdražjim pa izrekam svoje globoko občuteno sožalje.

Vinko Levstik

Gorica 21. 4. 1994

Helena Malovrh

MALI OGLASI

ORIENTE S.R.L. - Prevozi - poroke - rešilni avtomobili - mrljiške vežice - pogrebi - Monseñor R. Bufano 2651 (ex Camino de Cintura) 1754 San Justo - Tel.: 651-2500 / 651-2335

Proyectos de Informática S.A. - Avditorija pri kompjuterjih, programe 3419/91 D.G.I. - Franci Šturm - Emilio Mitre 435 - 13. nadstr. „D“ - Capital - Tel.: 433-1713

NEVESTE - 15 LET: Izdelava šopkov in naglavkov iz svežih cvetov. Gabrijela Marolt - Tel. 664-1656.

PSIHOLOGIJA

Lic. Jelka Oman, psihologinja. Psihološka pomoč pri učenju in vedenju, orientacija pri izbiri poklica in v njem, ter za starše in vzgojitelje. Finocchetto 1949, Hurlingham, Tel.: 665-0268

Psihoanalitični konzultorij; lic. psih. Marko Mustar; Santa Fé 3228, 3° „M“ — Capital — Tel.: 83-7347 in 826-5005.

ELEKTRONIKA

Električni material za industrijo in dom. Elektrol Ader - Franci Jarc. Av. Ader 3295 - Munro; Tel.: 766-8947 / 762-1947

ZOBOZDRAVNIKI

Viktor Leber - splošna odontologija, implantes óseo-integrados; sreda in petek, od 14 do 18; Belgrano 3826 - 7. nadstr. „B“ - San Martín - Tel.: 755-1353.

TURIZEM

Alas Tour Vam nudi po ugodnih cenah potovanja po Argentini, svetu in v domovino, tudi skupinska. Na uslugo Vam je Juan Kočar. Rivadavia 5283 - Loc. 34 - Tel.: 903-4006.

Potovanja, skupinske ekskurzije, letalske in pomorske vožnje poskrbi po ugodni ceni Marjeta Šenk - Tel.: 762-2840.

LEGAJO N° 3545-82

Počitnice, izleti in potovanja v domovino informacije, hotelske namestitve, avtobusni prevozi, posredovanje vizumov in menjalnica. H. Yrigoyen 2742 - San Justo - Tel.: 441-1264/1265

ARHITEKTI

Arh. Aleksander Jure Mihelič - Načrti in vodstvo novih zidanj in prenovitve v Buenos Airesu, Miramaru in okolici. Tel.: 631-9600 in 0291-22977.

ADVOKATI

dr. Katica Cukjati — odvetnica - ponedeljek, sreda, petek od 18. do 20. ure - Boulogne Sur Mer 362, La Tablada, Tel.: 652-5638

dr. Marjana Poznič — odvetnica - Vsak dan od 15. do 18. ure. - Lavalle 1290, pis. 402 - Tel.: 382-1148

dr. Vital Ašič — odvetnik - ponedeljek, sreda, petek od 18 do 20 - Don Bosco 168 - San Isidro - Tel.: 743-5985.

dr. Franc Knavs — odvetnik - ponedeljek, torek, petek od 16 do 20 - Tucumán 1455 - 9. nadstr. „E“ - Capital - Tel.: 476-4435; tel. in faks 46-7991.

SANITARNE NAPRAVE

Sanitarne in plinske naprave — privatne - trgovske - industrijske - odobritev načrtov — Andrej Marolt - Avellaneda 216 - San Miguel - Tel.: 664-1656.

ZA DOM

REDECORA - Celotna oprema stanovanj; blago za naslanjače, odeje, zavese, tapete, preproge - Bolívar 224 - Ramos Mejía - Tel.: 654-0352.

Matija Debevec - soboslikar. Barvam stanovanja, pohištvo. Peguy 1035 - (1708) Morón.

Garden Pools — konstrukcije bazenov - filtri - avtomatično zalivanje - Andrej Marolt - Pte. Illia (Ruta 8) N° 3113 - (1663) San Miguel - Tel.: 664-1656.

GOSPODARSTVO

Zavarovanja M. in H. Loboda — Sarmiento 385 - 1. nadstr., pis. 10 - Buenos Aires - od 11 do 18.30 - Tel.: 325-2127.

Kreditna Zadruga SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

Mutual SLOGA — Bmé. Mitre 97 - (1704) Ramos Mejía - Tel.: 658-6574/654-6438. Od ponedeljka do petka od 10. do 19. ure.

SLOGA — PODRUŽNICA CASTELAR Slovenska Pristava - República de Eslovenia 1851 - Uraduje od sredah od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 (g. Nande Češarek).

SLOGA — PODRUŽNICA SLOVENSKA VAS - Hladnikov dom - Msgr. J. Hladnik in Hermandarias - Uraduje ob sredah od 19. do 21. ure in ob nedeljah od 10.30 do 12.30 ure (ga. Marija Gorše).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN JUSTO Naš dom (pisarna) - H. Yrigoyen 2756 - Tel.: 651-1760. Uraduje ob torkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 9.30 do 11.30 ure (gdč. Julka Moder).

SLOGA — PODRUŽNICA SAN MARTIN Slovenski dom - Córdoba 129 - Tel.: 755-1266 - Uraduje ob četrtkih od 18. do 20. ure in ob nedeljah od 10. do 11. ure (g. Stanko Oberžan).

DENAR S. R. L.

- KOMPJUTERJI
- FAX
- LIVOZ

Tel. / Fax: (054-1)
942-8681 / 943-6023

Slovenska kulturna akcija dr. Mirko Gogala: Kaj je z našo ideologijo?

V soboto, 14. maja, ob 20. uri v Slovenski hiši

V nedeljo, 1. maja, v Carapachayu proslava 34. obletnice ustanovitve Doma

Ob 11.00 Dviganje zastav, nato sv. maša za vse žive in mrtve člane Doma.

12.30 Skupno kosilo.

16.00 Kulturni nastop, med katerim govori dr. Andrej Fink.

Po nastopu prosta zabava

Rojaki in prijatelji Doma, iskreno vabljeni!

ODLOČILNI TRENUTKI

PRETEKLOST: Negotovost, nevednost, najrevnejše pokojnine, z drugimi besedami: nič.

SEDANJOST: Usoden trenutek v tvojem življenju: Trenutek, da se pozanimaš in si protagonist odločitve, ki ti bo za vedno koristila

PRIHODNOST: "MAXIMA" - A. F. J. P.

Administración de Fondos para Jubilaciones y Pensiones

Deutsche Bank - Banco Roberts - Banco Quilmes - La Buenos Aires Cía. de Seguros)

ki si jo izbral, te informira in ti pomaga, da se pravilno odločiš.

Karel Danijel Rant

Tel. 629-3016 — 628-4996 — Fax 627-4160

Poklički brez vsake obveznosti.

OBVESTILA

SOBOTA, 30. aprila:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

Informativni sestanek SKD v Slovenski hiši ob 20. uri.

Občni zbor Slov. kulturne akcije ob 16.30 v Slovenski hiši.

NEDELJA, 1. maja:

Obletnica doma v Carapachayu.

SREDA, 4. maja:

Redni sestanek ZSMŽ ob 17. uri v Slovenski hiši.

SOBOTA, 7. maja:

Predavanje zunanjega ministra RS Lojzeta Peterleta zvečer v Slovenski hiši

NEDELJA, 8. maja:

Slovensko romanje v Luján. Dopoldne maša ob 10., popoldne procesija ob 13,45.

SOBOTA, 14. maja:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

Kulturni večer SKA: dr. Mirko Gogala, Kaj je z našo ideologijo?, v Slovenski hiši ob 20. uri.

SOBOTA, 21. maja:

Koncert Marijinih pesmi v izvedbi SPZ Gallus ob 20,15 v Slovenski hiši.

V San Justo Canto Bar.

NEDELJA, 22. maja:

Žegnanje Slovenski hiši ob 20-letnici blagoslovitve cerkve Marije Pomagaj in 40-letnice Slovenske hiše.

SREDA, 25. maja:

Sestanek vseh domobrancev v Argentini ob 11.30 na Pristavi.

SOBOTA, 28. maja:

Redni pouk Slovenskega srednješolskega tečaja ob 15. v Slovenski hiši.

NEDELJA, 29. maja:

Mladinska sv. maša in zvezni sestanek SDO-SFZ ob 9.30 v Slovenski hiši.

ESLOVENIA LIBRE

Fundador: MILOŠ STARE
Director: Valentín B. Debeljak
Propietario: Eslovenia Unida
Redacción y Administración:
RAMON L. FALCON 4158
(1407) BUENOS AIRES
ARGENTINA
Teléfono: (54-1) 636-0841
Telefax: (54-1) 636-2421

Glavni urednik:
Tine Debeljak ml.

Uredniški odbor:

Tone Mizerit, dr. Katica Cukjati,
Gregor Batagelj

Correo Argentino Suc. 7
FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 5775
TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Registro Nac. de la Propiedad
Intelectual N° 85.462

Naročnina Svobodne Slovenije:
za Argentino \$ 55; pri pošiljanju po pošti pa \$ 60; obmejne države Argentine 90 USA dol.; ostale države v obeh Amerikah 100 USA dol.; Evropa 110 USA dol.; Avstralija, Afrika, Azija 120 USA dol.; vse za pošiljanje z letalsko pošto. Z navadno pošto 75 USA dol. za vse države.

Čeke na ime „Eslovenia Libre“

Stavljenje in oblikovanje:
MALIVILKO - Telefax: (54-1) 362-7215

TALLERES GRÁFICOS VILKO S.R.L.
Estados Unidos 425 - Tel./Fax: 362-7215
(1101) Buenos Aires

Mladina iz San Justa
pripravlja izvrsten večer.

Vabi te na

Canto Bar,

ki bo

v soboto, 21. maja 1994

NOVA SLOVENSKA ZAVEZA

S pravkar prejeto revijo ZAVEZA številka 12 je večini naročnikom potekla naročnina.

Prosimo vse, da čimpreje obnovite naročnino 30 USA dol. za naslednje štiri številke revije v pisarnah Zedinjene Slovenije ali Dušnopastirski v Slovenski hiši. Hvala!

Vabimo nove naročnike!

POZOR!

Od 25. aprila do 2. julija bom na razpolago v pisarni SLOGA - Ramos Mejía - vsak dan od 16. do 19. ure, kjer boste brezplačno lahko dobili vse informacije in nasvete v zvezi z novim POKOJNINSKIM ZAKONOM.

Predno se odločite za ta važni korak, posvetujte se pri nas.

Na razpolago tudi na telefonih: 656-3653 ali 654-6438.

Lic. Helena Loboda Oblak

Zapustila nas je naša zvesta članica, gospa

Darina Schiffrer roj. Malovrh

Priporočamo jo v molitev.

Odbor Slomškovega doma